

ZAGROŻENIA ORAZ REKOMENDACJE I WNIOSKI

ID 204

Będzin – 10a

Tabela zagrożeń dla krajobrazu priorytetowego

Kodowanie i opisy zagrożeń oraz skala ich oceny zgodnie z wymogami Załącznika 6 do rozporządzenia ws. sporządzania audytów krajobrazowych (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 537)

Przedmiot zagrożenia	Kod zagrożenia i rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło zagrożeń	Zagrożenie wewnętrzne (W) lub zewnętrzne (Z)	Skala zagrożenia (pkt.)
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu	A.3.5. Zmniejszenie się różnorodności przyrodniczej	I. Gospodarka przestrzenna II. Branżowe	W	9
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.1. Osadnictwo	B.1.1. Zaburzanie struktury miejskich i wiejskich zabytkowych układów przestrzennych przez nowe inwestycje	I.1. Budownictwo I.1.2. Niezgodność budownictwa ze stylem architektonicznym regionu i typu krajobrazu	W	7
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.2. Architektura	B.2.1. Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych	V. Ekonomiczne V.1. Niedostateczne środki finansowe	W	8
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych	I. Gospodarka przestrzenna I.5.1. Brak planowania krajobrazu	W	11
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.1. Walory akustyczne	D.1.1. Hałas komunikacyjny i przemysłowy	I.2 Transport I.2.3. Ruch komunikacyjny	W, Z	11

D. Zagrożenia walorów akustycznych zapachowych i sanitarnych D.3. Walory sanitarne	D.3.2. Zanieczyszczenie powietrza	I. Gospodarka przestrzenna II. Branżowe V. Ekonomiczne	W	8
---	-----------------------------------	--	---	---

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania ekosystemów, ich zespołów oraz struktury ekologicznej krajobrazu

1. Zachowanie i pielęgnacja starych drzew i ich zespołów, w szczególności w obrębie Góry Zamkowej, bulwarów nad Czarną Przemszą, terenu między linią kolejową, ul. Sączewskiego i Małachowskiego, parku przy ul. Akacjowej, oraz uwzględnienie w kształtowaniu terenów zieleni funkcji ekologicznych.
2. Pozostawianie drzew obumierających i martwych, zwłaszcza starych drzew liściastych oraz dziuplastych, z wyjątkiem sytuacji stwarzających zagrożenie dla ludzi lub mienia.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie osadnictwa, architektury, kompozycji, ładu przestrzennego oraz walorów estetycznych

4. Uwzględnienie w nowo sporządzanych aktach planowania przestrzennego, dokumentach strategicznych i programowych oraz w decyzjach administracyjnych potrzeby ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i fizjonomicznych, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu.
5. Uwzględnienie w nowo sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz decyzjach o warunkach zabudowy wymogu stosowania w obrębie miejscowości lub ich fragmentów, których charakter determinuje zachowana tradycyjna zabudowa kamieniczna, szczególnie wzdłuż ulicy Kołłątaja, Małachowskiego i Modrzejowskiej, standardów architektoniczno-urbanistycznych oraz form zagospodarowania terenu nawiązujących do rozwiązań tradycyjnych, w tym m.in. w zakresie gabarytów, form i proporcji budynków, użytych materiałów, ogrodzeń i zieleni przydomowej.
6. Przeciwdziałanie miejskiej wyspie ciepła i zwiększanie powierzchni chłonnych.
7. Ochrona zespołów historycznych obejmujących historyczne centrum Będzina, w tym najstarszą część miasta tzw. Stary Będzin, w granicach dawnego XIV-wiecznego miasta w obrębie dawnych murów miejskich wraz ze Wzgórzem Zamkowym z zachowanym zamkiem obronnym, zachowanymi pozostałościami dawnych murów obronnych miasta, odbudowanymi fragmentami obwałowań, parkiem, cmentarzem żydowskim, podziemiami będzińskimi z czasów II wojny światowej, kościołem parafialnym pw. Świętej Trójcy, zabytkową nekropolią z kościołem cmentarnym oraz w miejscu spalonej synagogi - obelisku upamiętniającego bożnicę - miejsce pielgrzymek wyznawców judaizmu; czytelny "wyspowy" układu urbanistycznego miasta Będzina z zachowanymi licznymi lecz wymagającymi remontu zabytkowymi kamienicami, szczególnie wzdłuż ulicy Kołłątaja, Małachowskiego i Modrzejowskiej; barokowo-klasycystycznego Pałacu Mieroszewskich (Gzichowskiego) wraz z założeniem parkowym pełniącym funkcje muzealne i reprezentacyjne: 1) w ustaleniach i rekomendacjach w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczących zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w strategii rozwoju lokalnego lub strategiach ponadlokalnych, 2) w procesach planowania i zagospodarowania przestrzennego, 3) w ramach ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i układów urbanistycznych, 4) poprzez niewprowadzanie materiałów, rozwiązań i obiektów degradujących ich wyraz stylistyczny.
8. Nierozpraszczenie zabudowy w krajobrazie, kształtowanie zabudowy w sposób podkreślający istniejące topograficzne i kulturowe dominanty, kształtowanie układu komunikacyjnego z zamknięciami widokowymi na osi poszczególnych ciągów komunikacyjnych, a także kształtowanie struktury funkcjonalno - przestrzennej w sposób spójny z ukształtowaniem terenu.

9. W strefie ścisłej ochrony konserwatorskiej zachowanie historycznej dyspozycji terenów w zakresie układu komunikacyjnego, terenów zabudowanych oraz zieleni, historycznych linii zabudowy, historycznej wysokości budynków, historycznej geometrii dachów, lokalizowanie nowej zabudowy w nawiązaniu do istniejących budynków historycznych w zakresie orientacji i gabarytów. Rekomendowane utrzymanie zakazu stosowania blachodachówki. Utrzymanie ekspozycji zabudowy od strony al. Kołłątaja. Zachowanie funkcji zabudowy nieprzyczyniającej się do degradacji wartości kulturowych terenów objętych strefą, rewaloryzacja terenów publicznych w sposób spójny pod względem wyrazu architektonicznego posadzki urbanistycznej, małej architektury oraz zieleni.
10. W strefie pośredniej ochrony konserwatorskiej zachowanie historycznego układu komunikacyjnego, kształtowanie zabudowy w sposób nawiązujący do historycznych linii zabudowy, kształtowania spójnych kwartałów zabudowy, lokalizowanie zabudowy w nawiązaniu do historycznych linii zabudowy w sposób tworzący spójne pierzeje i kwartały, lokalizowanie nowej zabudowy w nawiązaniu do istniejących budynków historycznych w zakresie orientacji i gabarytów, rewaloryzacja terenów publicznych w sposób spójny pod względem wyrazu architektonicznego posadzki urbanistycznej, małej architektury oraz zieleni.
11. W gminnej ewidencji zabytków obiektów mających cechy zabytkowe zachowanie historycznej wysokości, historycznej geometrii dachów, elementów elewacji odzwierciedlających jej historyczny zamysł kompozycyjny, funkcji budynków nieprzyczyniającej się do degradacji jego wartości kulturowych oraz utrzymanie ekspozycji charakterystycznych elementów elewacji. Rekomendowane utrzymanie zakazu stosowania blachodachówki w obiektach w gminnej ewidencji zabytków. Rekomendowane dopuszczenie stosowania materiałów współczesnych o wyrazie architektonicznym niebędącym w sprzeczności z historycznym zamysłem architektonicznym.
12. Harmonijne łączenie wartości zabytkowych lub przyrodniczo-krajobrazowych ze współczesną zabudową i zagospodarowaniem.
13. Zwiększanie udziału drzew, zazielenianie przestrzeni publicznych, w tym placów i skwerów, podwórz, cmentarzy i zieleni przykościelnej, uzupełnianie zieleni osiedlowej oraz stosowanie rozwiązań opartych na przyrodzie.
14. Dostosowanie stylistyki elementów zagospodarowania, w tym kompozycji zieleni do charakteru danego wnętrza urbanistycznego.
15. Nieumieszczanie instalacji i urządzeń technicznych na dachach budynków oraz samodzielnych konstrukcjach w sposób widoczny z danego wnętrza urbanistycznego.
16. Nieprzegradzanie, niezaburzanie i niedeformowanie osi widokowych i osi kompozycji.
17. Kształtowanie ciągów handlowo-usługowych, zwłaszcza wzdłuż ulic i placów wyłączonych z ruchu kołowego albo z ograniczeniami w ruchu kołowym.
18. Aktywizacja parterów w istniejących budynkach w zabudowie tworzącej obudowę przestrzeni publicznych o charakterze reprezentacyjnym oraz lokalizowanie aktywnych parterów w nowej zabudowie.
19. Nielokalizowanie pomieszczeń gospodarczych w kondygnacji parterów budynków mieszkalnych, usługowych i mieszkalno-usługowych od strony przestrzeni publicznych.
20. Określenie maksymalnej wysokości zabudowy w sposób wykluczający dominację lub wyróżnienie nowej zabudowy na tle zabudowy istniejącej.
21. Zachowanie charakterystycznych osi widokowych i punktów widokowych ekspozycji zabytków oraz powiązanych z nimi cennych fizjonomicznie elementów ekspozycji biernej, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu i wskazanych na załączniku kartograficznym.
22. Kształtowanie zabudowy w sposób niezakłócający ekspozycji zamku zlokalizowanego na Górze Zamkowej, w tym uporządkowanie przedpola ekspozycji zamku.
23. Zachowanie charakterystycznych osi widokowych i punktów widokowych ekspozycji zamku z terenów zlokalizowanych poza Górą Zamkową oraz osi widokowych wzdłuż ulicy Czeladzkiej, pomiędzy Zamkiem a Pałacem Mieroszewskich, wzdłuż doliny Czarnej Przemszy i wzdłuż ul. Kołłątaja z widokiem na wzgórze i kościół, np. poprzez nieumieszczanie reklam.

24. Wyeksponowanie osi spod pałacu Mieroszewskich poprzez utrzymanie odpowiedniej wysokości zadrzewień na osi, mogących przesłaniać komponowaną oś widokową.
25. Dostosowanie sposobu kształtowania, zagospodarowania i wyposażania przestrzeni publicznych do historycznego charakteru ich otoczenia w obrębie założeń historycznych obejmujących historyczne centrum Będzina, w tym najstarszej część miasta tzw. Stary Będzin, w granicach dawnego XIV-wiecznego miasta w obrębie dawnych murów miejskich wraz ze Wzgórzem Zamkowym oraz obecnej dzielnicy śródmiejskiej, a także obszaru na prawym brzegu rzeki Czarnej Przemszy, z założeniem parkowo-pałacowym z XVIII w., w dzielnicy Gzichów, stanowiącej całość strukturalno-funkcjonalną oraz fizjonomiczną z historycznym centrum miasta.
26. Nieumieszczanie konstrukcji i urządzeń reklamowych przesłaniających obiekty zabytkowe.
27. Niestosowanie ogrodzeń z prefabrykatów betonowych.
28. Nieumieszczanie urządzeń reklamowych LED; nieumieszczanie tablic i urządzeń reklamowych na terenach niezabudowanych; ograniczenia wielkości tablic i urządzeń reklamowych oraz szyldów na terenach zabudowanych do 2 m².
29. Przygotowanie, stosowanie i egzekwowanie lokalnego wzornika szyldów z preferowaniem materiałów naturalnych jak np. drewno; ujednolicenie kolorystyki, wielkości liter, itp.
30. Porządkowanie organizacji ruchu i parkowania pojazdów w ramach poszczególnych placów i ulic poprzez wprowadzanie czytelnego podziału na przestrzenie przeznaczone dla ruchu pieszego i rowerowego albo przestrzenie przeznaczone dla ruchu i do parkowania pojazdów mechanicznych, za pomocą rozwiązań przestrzennych i technicznych.
31. Ochrona i propagowanie niematerialnego dziedzictwa kulturowego Będzina, w tym wielokulturowości i judaistycznego dziedzictwa.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie warunków akustycznych, sanitarnych, zapachowych i innych

32. Przeciwdziałanie hałasowi komunikacyjnemu, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań organizacyjnych i konieczności zachowania walorów kulturowo-historycznych i estetyczno-widokowych cennego układu urbanistycznego miasta.
33. Przeciwdziałanie powstawaniu niskiej emisji zanieczyszczeń powietrza.